מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר עובדות מדעיות, היסטוריות וגאוגרפיות מתוך הכרזות
- לתרגל קריאה בהבנה של טקסט קצר ושאלת חשיבה נלווית
- לחזק אוצר מילים בעברית קלה הקשור לנושאי הכרזות
- לפתח סקרנות וחשיבה ביקורתית דרך שאלות בדקו את עצמכם

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – עובדות בסיסיות

1. נכון – זו עובדה מדעית ידועה על מבנה גופו של התמנון
2. לא נכון – בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם הוא הלוויתן הכחול
3. לא נכון – לעמק החולה מגיעים מדי שנה עשרות אלפי ציפורים נודדות

חלק ב' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – הבנה ויישום

1. ב – רוקדות
2. ב – כי הוא משמש תחנת מנוחה ומזון בדרך הנדידה
3. ב – תמנון

חלק ג' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – חיזוק והשלמה

1. גדול
2. רוקדות

חלק ד' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – מיון והתאמה

1. ד (יש לו שלושה לבבות)
2. א (בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם)
3. ב (מתקשרות באמצעות ריקוד)
4. ג (תחנת עצירה לעשרות אלפי ציפורים נודדות)

חלק ה' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – מה זכרתם?

1. א – כך הדגים יכולים לחיות מתחת לשכבת הקרח
2. א – הוא חם אפילו יותר מפני השמש
3. א – בזכות תכונות מיוחדות שלו שמונעות התפתחות חיידקים
4. א – באוזן

חלק ו' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – השלמה והתאמה

1. 100,000
2. פני השמש

חלק ז' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – התאמת עובדות

1. ג (צף על המים ומגן על הדגים שמתחתיו)
2. א (חם יותר מפני השמש)
3. ב (כמעט לא מתקלקל לאורך זמן)
4. ה (העצם הקטנה ביותר בגוף האדם)
5. ד (ייחודיות לכל אדם ואדם)

חלק ח' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – נכון או לא נכון

1. נכון – כל אדם, גם תאומים זהים, נולד עם טביעות אצבע ייחודיות משלו

חלק ט' – פרק 3 • חלל – עובדות בסיסיות

1. ב – ארוך יותר מהשנה
2. ב – כי אין על הירח רוח ומים שימחקו אותן
3. ב – כ-8 דקות
4. ב – כוכב הלכת השני מהשמש
5. א – יש כאן רוח, גשם ומים

חלק י' – פרק 3 • חלל – חישובים ויישום

1. 150
2. שנייה
3. ארוך יותר
4. אוויר
5. 500

חלק י"א – פרק 3 • חלל – חשיבה ויצירה

1. 500 חלקי 60 שווה בקירוב 8.3 דקות
2. כי נוגה מסתובב סביב עצמו לאט מאוד, לאט יותר מהזמן שלוקח לו להקיף את השמש
3. תשובה אישית - רצוי להזכיר שהעקבות שם כבר עשרות שנים בזכות היעדר רוח ומים על הירח
4. כעבור כ-8 דקות, כי זה הזמן שלוקח לאור להגיע מהשמש אל כדור הארץ

חלק י״ב – פרק 4 • השפה העברית – מה זכרתם?

- 1. ב – 3
- 2. א – אליעזר בן יהודה
- 3. א – אמן (amen)

חלק י״ג – פרק 4 • השפה העברית – נכון או לא נכון

- 1. נכון – במשך מאות שנים עברית שימשה בעיקר לכתיבה ולתפילה ולא לדיבור יומיומי
- 2. לא נכון – בתחילה כתבו בלי ניקוד, והוא נוסף מאוחר יותר כדי לשמר את ההגייה המדויקת

חלק י״ד – פרק 4 • השפה העברית – שורשים ומילים

- 1. כ-ת-ב
- 2. ניקוד

חלק ט״ו – פרק 4 • השפה העברית – התאימו שורש למילה

- 1 – ב (מכתב)
- 2 – א (תלמיד)
- 3 – ד (דיבור)
- 4 – ה (שומר)
- 5 – ג (מחשב)

חלק ט״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – זכרו את העובדות

- 1. א – ים המלח
- 2. ג – האמזונס

חלק י״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – נכון או לא נכון

- 1. נכון – מכתש רמון אכן נחשב למכתש ההרוסיון הגדול בעולם
- 2. לא נכון – האלמוג הוא בעל חיים, למרות שהוא נראה כמו צמח
- 3. נכון – היא שמרה על התואר הזה תקופה ארוכה מאוד בהיסטוריה

חלק י״ח – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – השלימו וחברו

- 1. נמוכה
- 2. מערות

חלק י״ט – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – התאמה

- 1 – ה (המקום הנמוך ביותר ביבשה)
- 2 – ג (המכתש הגדול מסוגו בעולם)
- 3 – ב (הנהר עם הכי הרבה מים)
- 4 – א (בעל חיים ולא צמח)
- 5 – ד (היו הבניין הגבוה בעולם אלפי שנים)

חלק כ׳ – פרק 6 • המצאות וטוב לב – מה למדנו?

- 1. א – לואי ברייל
- 2. ב – 15
- 3. א – נקודות בולטות שחשים באצבעות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדיקה שהתלמיד זוכר עובדות מדויקות מהנושאים השונים
- הבנה בסיסית של חשיבות אימות מידע
- יצירת שאלה רלוונטית המראה הבנה של הנושא

טיפים להפעלה:

- ניתן לחלק את החוברת לשיעורים לפי פרקים, פרק אחד בכל מפגש
- מומלץ לפתוח כל פרק בקריאת הכרזה המתאימה לפני התרגול
- לתלמידים מתקשים אפשר לקצר את שאלות החשיבה ולהתמקד בהבנה הבסיסית
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף משימת חקר קצרה על אחת העובדות

חוברת תרגול – הידעת? כרזות למידה

הידעת? כרזות למידה קטנות

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – טבע ובעלי חיים
2. פרק 2 – מדע וגוף האדם
3. פרק 3 – חלל
4. פרק 4 – השפה העברית
5. פרק 5 – גאוגרפיה והיסטוריה
6. פרק 6 – המצאות וטוב לב

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – הידעת? כרזות למידה

חוברת התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת יש שאלות קצרות על עובדות מעניינות. קראו כל שאלה בשקט, חשבו וענו במילים שלכם.

📖 מילון קטן:

עובדה	מידע נכון וידוע שאפשר לבדוק
השערה	ניחוש שצריך לבדוק אם הוא נכון
תחיית השפה	תהליך שבו עברית חזרה לשפה מדוברת
שורש	שלוש אותיות שמהן נבנות מילים רבות
מכתש	שקע גדול בקרקע שנוצר בטבע
אלמוג	בעל חיים ימי שבונה שונית
ברייל	כתב מיוחד לעיוורים העשוי נקודות
חיסון	חומר שמגן על הגוף ממחלה
מגילה	טקסט עתיק כתוב על קלף או נייר
עצם	חלק קשיח בגוף שתומך בשלד

1 חלק א' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – עובדות בסיסיות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לתמנון יש שלושה לבבות	☐	☐
2	בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם הוא הפיל	☐	☐
3	כל שנה מגיעים לעמק החולה רק כמה עשרות ציפורים	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – הבנה ויישום

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך דבורים מדברות אחת עם השנייה?

א) שרות ב) רוקדות ג) מצפצפות ד) נוגעות בכנפיים

2. למה ציפורים עוצרות דווקא בעמק החולה?

א) כי שם חם מאוד כל השנה ב) כי הוא משמש תחנת מנוחה ומזון בדרך הנדידה ג) כי אין שם בני אדם

ד) כי הוא הים הגדול ביותר בעולם

3. איזה בעל חיים מוזכר כבעל שלושה לבבות?

א) כריש ב) תמנון ג) לווייתן ד) דולפין

3 חלק ג' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – חיזוק והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. הלוויתן הכחול הוא בעל החיים ה _____ ביותר שחי אי פעם על כדור הארץ

2. הדבורים _____ כדי לספר לדבורים אחרות איפה נמצא מזון

4 חלק ד' – פרק 1 • טבע ובעלי חיים – מיון והתאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תמנון	___	**א.** בעל החיים הגדול ביותר שחי אי פעם
2. לווייתן כחול	___	**ב.** מתקשרות באמצעות ריקוד
3. דבורים	___	**ג.** תחנת עצירה לעשרות אלפי ציפורים נודדות
4. עמק החולה	___	**ד.** יש לו שלושה לבבות

5 חלק ה' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – מה זכרתם?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה בזכות זה שהקרח צף ולא שוקע?

(א) כך הדגים יכולים לחיות מתחת לשכבת הקרח (ב) כך המים מתחממים מהר יותר

(ג) כך הקרח נמס מהר יותר (ד) אין לכך שום חשיבות מיוחדת

2. מה מיוחד בחום של הברק?

(א) הוא חם אפילו יותר מפני השמש (ב) הוא קר יותר מקרח (ג) הוא לא קשור כלל לחום

(ד) הוא חם בדיוק כמו פני השמש

3. למה דבש יכול להישמר זמן רב בלי להתקלקל?

(א) בזכות תכונות מיוחדות שלו שמונעות התפתחות חיידקים (ב) כי הוא תמיד נשמר במקרר

(ג) כי הוא עשוי מסוכר מלאכותי (ד) כי מחליפים אותו כל יום

4. איפה נמצאת העצם הכי קטנה בגוף?

(א) באוזן (ב) באף (ג) בכף היד (ד) בעמוד השדרה

6 חלק ו' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. הלב של אדם פועם כ- _____ פעם ביום בממוצע

2. הברק חם יותר אפילו מ- _____

7 חלק ז' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – התאמת עובדות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הקרח	___	**א.** חם יותר מפני השמש
2. הברק	___	**ב.** כמעט לא מתקלקל לאורך זמן
3. הדבש	___	**ג.** צף על המים ומגן על הדגים שמתחתיו
4. עצם האוזן	___	**ד.** ייחודיות לכל אדם ואדם
5. טביעות האצבע	___	**ה.** העצם הקטנה ביותר בגוף האדם

8 חלק ח' – פרק 2 • מדע וגוף האדם – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אין שתי טביעות אצבע זהות בעולם	☐	☐

9 חלק ט' – פרק 3 • חלל – עובדות בסיסיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מיוחד ביום בנוגה?

(א) קצר בהרבה מהשנה (ב) ארוך יותר מהשנה (ג) זהה בדיוק לשנה (ד) אין לנוגה ימים

2. למה העקבות על הירח לא נעלמות?

(א) כי יש על הירח דבק מיוחד (ב) כי אין על הירח רוח ומים שימחקו אותן

(ג) כי האסטרונאוטים חיזקו אותן בבטון (ד) כי הירח קר מדי לכל שינוי

3. כמה זמן אור השמש בדרך אלינו?

(א) כ-8 שניות (ב) כ-8 דקות (ג) כ-8 שעות (ד) כ-8 ימים

4. איפה נמצא נוגה?

(א) הכוכב הקרוב ביותר לשמש (ב) כוכב הלכת השני מהשמש (ג) כוכב הלכת הרחוק ביותר

(ד) הירח של כדור הארץ

5. למה עקבות על כדור הארץ נעלמות מהר?

(א) יש כאן רוח, גשם ומים (ב) כדור הארץ חם יותר (ג) יש פחות כוח משיכה

(ד) אין סיבה, הן לא נמחקות

10 חלק י' – פרק 3 • חלל – חישובים ויישום

השלימו את המילה החסרה.

1. המרחק בין השמש לכדור הארץ הוא כ- _____ מיליון ק"מ

2. מהירות האור היא כ-300,000 ק"מ ל- _____

3. בכוכב נוגה הזמן שלוקח לכוכב להסתובב סביב עצמו _____ מהזמן שלוקח לו להקיף את השמש

4. מכיוון שאין על הירח אטמוספרה (שכבת _____), אין שם רוח שתמחק עקבות

5. אם מהירות האור היא 300,000 ק"מ בשנייה והמרחק לשמש כ-150,000,000 ק"מ, הזמן שלוקח לאור להגיע אלינו הוא בערך _____ שניות

11 חלק י"א – פרק 3 • חלל – חשיבה ויצירה

ענו בקצרה.

1. חשבו: כמה דקות הן 500 שניות (הזמן שלוקח לאור השמש להגיע לכדור הארץ)? הסבירו איך חישבתם

2. הסבירו במילים שלכם למה יום בנוגה יכול להיות ארוך יותר משנה שלמה בנוגה

3. דמיינו שאתם צוות אסטרונאוטים שנוחת על הירח ורואה את העקבות הישנות. כתבו 2-3 משפטים על התחושה שלכם

4. אם אור השמש היה נעלם לפתע, כעבור כמה זמן בערך היינו מרגישים בכך על כדור הארץ? נמקו

12 חלק י"ב – פרק 4 • השפה העברית – מה זכרתם?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה אותיות בשורש?

א) 2 ב) 3 ג) 4 ד) 5

2. מי החיה את העברית לדיבור?

א) אליעזר בן יהודה ב) חיים נחמן ביאליק ג) זאב ז'בוטינסקי ד) דוד בן גוריון

3. איזו מילה מקורה בעברית?

א) אמן (amen) ב) פיצה ג) קפה ד) טלפון

13 חלק י"ג – פרק 4 • השפה העברית – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השפה העברית הפסיקה לשמש לשיחה יומיומית במשך תקופה ארוכה לפני שהוחייתה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בעבר הטקסטים העבריים נכתבו עם ניקוד כבר מההתחלה	☐	☐

14 חלק י״ד – פרק 4 • השפה העברית – שורשים ומילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש המשותף למילים כתב, כותב ומכתב הוא _____

2. כדי לשמר את ההגייה המדויקת של טקסטים עתיקים הוסיפו להם סימני _____

15 חלק ט״ו – פרק 4 • השפה העברית – התאימו שורש למילה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שורש כ-ת-ב	___	**א.** תלמיד
2. שורש ל-מ-ד	___	**ב.** מכתב
3. שורש ד-ב-ר	___	**ג.** מחשב
4. שורש ש-מ-ר	___	**ד.** דיבור
5. שורש ח-ש-ב	___	**ה.** שומר

16 חלק ט״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – זכרו את העובדות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איפה הנקודה הכי נמוכה ביבשה?

א) ים המלח ב) מכתש רמון ג) נהר הנילוס ד) הכנרת

2. איזה נהר הכי "שוטף" מים?

א) הירדן ב) הנילוס ג) האמזונס ד) הפרת

17 חלק י״ז – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מכתש רמון הוא המכתש הגדול בעולם מסוגו	☐	☐
2	האלמוג הוא סוג של צמח ימי	☐	☐
3	הפירמידה הגדולה היתה הבניין הגבוה בעולם במשך אלפי שנים	☐	☐

18 חלק י״ח – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – השלימו וחברו

השלימו את המילה החסרה.

1. ים המלח נמצא בנקודה ה _____ ביותר על פני כדור הארץ

2. המגילות העתיקות התגלו ב _____ שבמדבר יהודה

19 חלק י"ט – פרק 5 • גאוגרפיה והיסטוריה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ים המלח	____	**א.** בעל חיים ולא צמח
2. מכתש רמון	____	**ב.** הנהר עם הכי הרבה מים
3. האמזונס	____	**ג.** המכתש הגדול מסוגו בעולם
4. האלמוג	____	**ד.** היו הבניין הגבוה בעולם אלפי שנים
5. הפירמידות	____	**ה.** המקום הנמוך ביותר ביבשה

20 חלק כ' – פרק 6 • המצאות וטוב לב – מה למדנו?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי יצר את הכתב לעיוורים?

א) לואי ברייל ב) תומס אדיסון ג) אלכסנדר גרהם בל ד) אייזק ניוטון

2. מה היה גילו כשהמציא את הכתב?

א) 10 ב) 15 ג) 25 ד) 40

3. איך קוראים בכתב ברייל?

א) נקודות בולטות שחשים באצבעות ב) צבעים שונים ג) קולות מוקלטים ד) אותיות ענקיות

כרטיס יציאה

ציינו שלוש עובדות חדשות שלמדתם מהחוברת

הסבירו במילים שלכם למה חשוב לבדוק עובדות לפני שמאמינים להן

בחרו כרזה אחת וכתבו שאלת חשיבה נוספת שלא הופיעה בחוברת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀